TYMAI

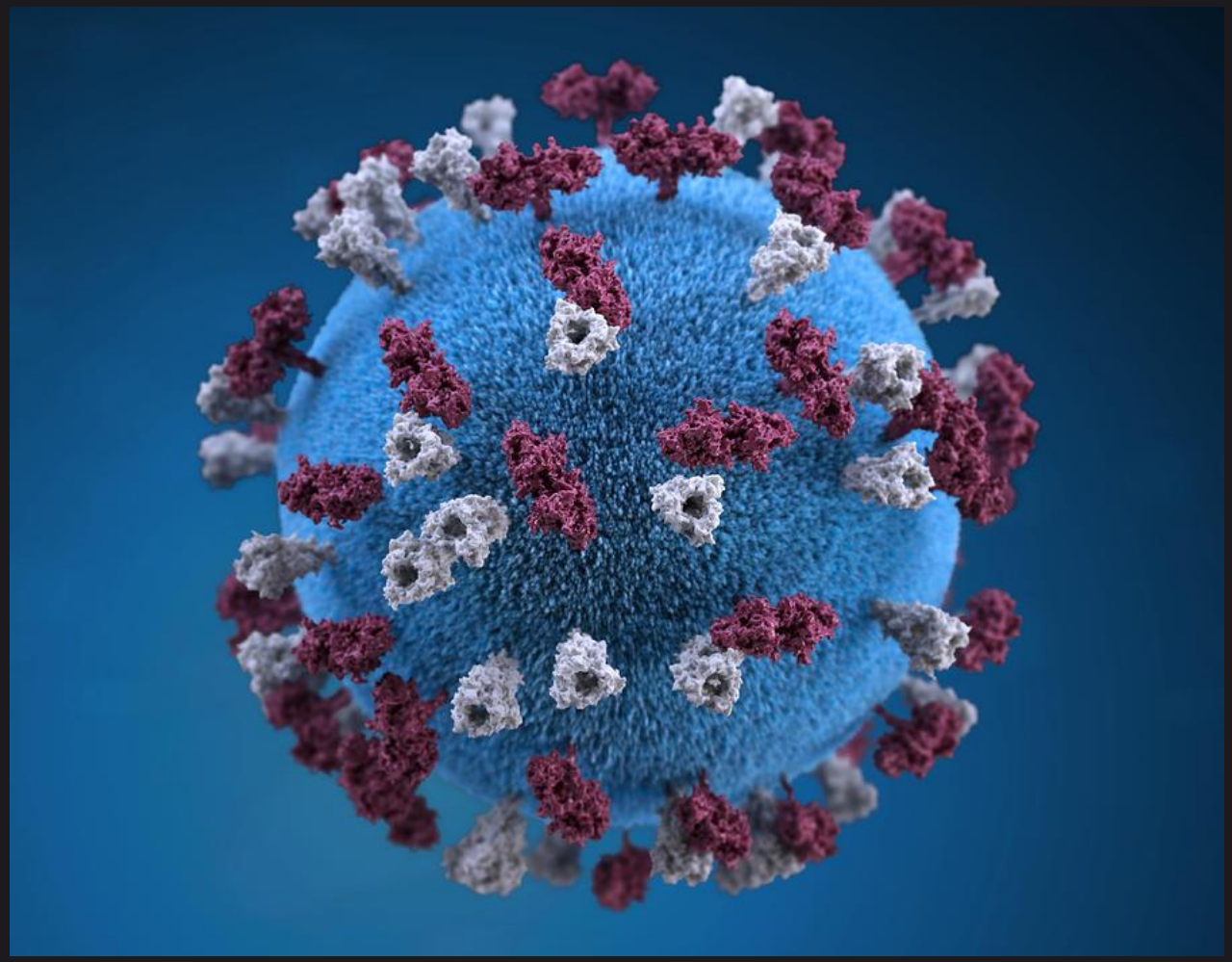

Ema Grodeckaitė
IVg klasė
2019-01-08
Vilkyškiai

Turinys

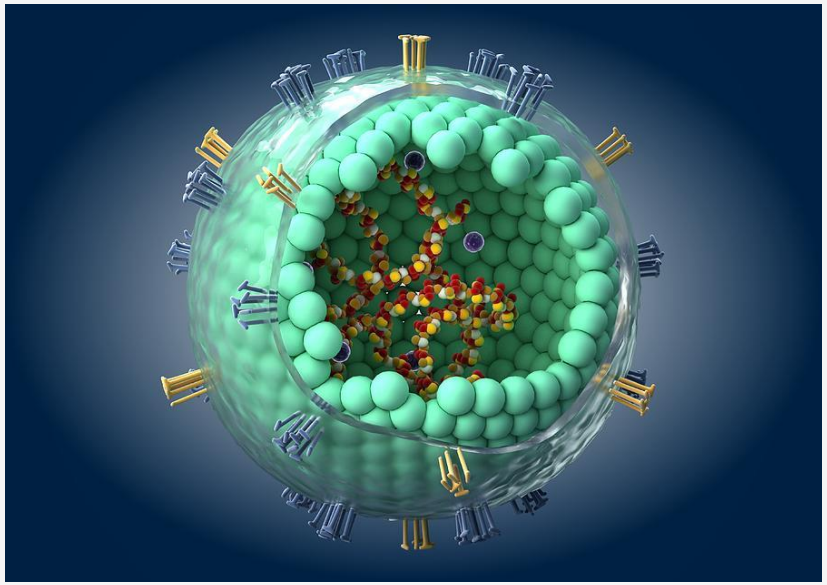

1. Tikslas
2. Kas yra tymai?
3. Tymų sukėlėjas
4. Kaip užsikrečiama tymais?
5. Patogenezė
6. Kokie yra tymų simptomai?
7. Kaip gydomi tymai?
8. Kaip apsisaugoti nuo tymų?
9. Išvados
10. Papildomos informacijos galite rasti
11. Šaltiniai

Tikslas

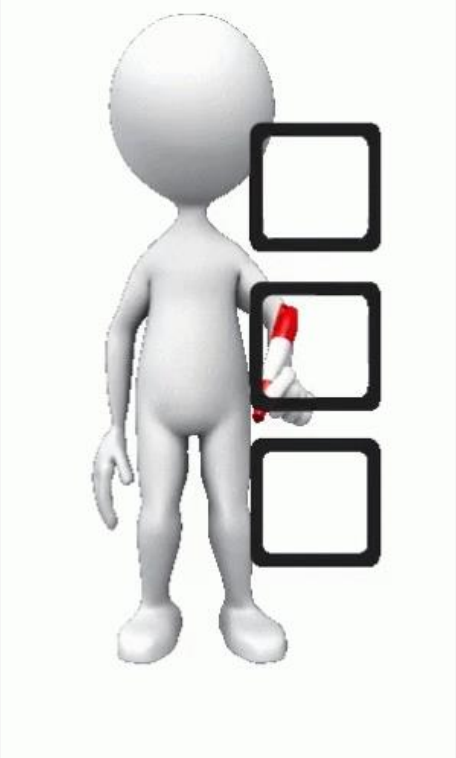

Pristatyti savo klasės draugams:

1) kas yra tymai;
2) kas sukelia šią ligą;
3) kaip šia liga užsikrečiama ir kaip jos išvengti.

Kas yra tymai?

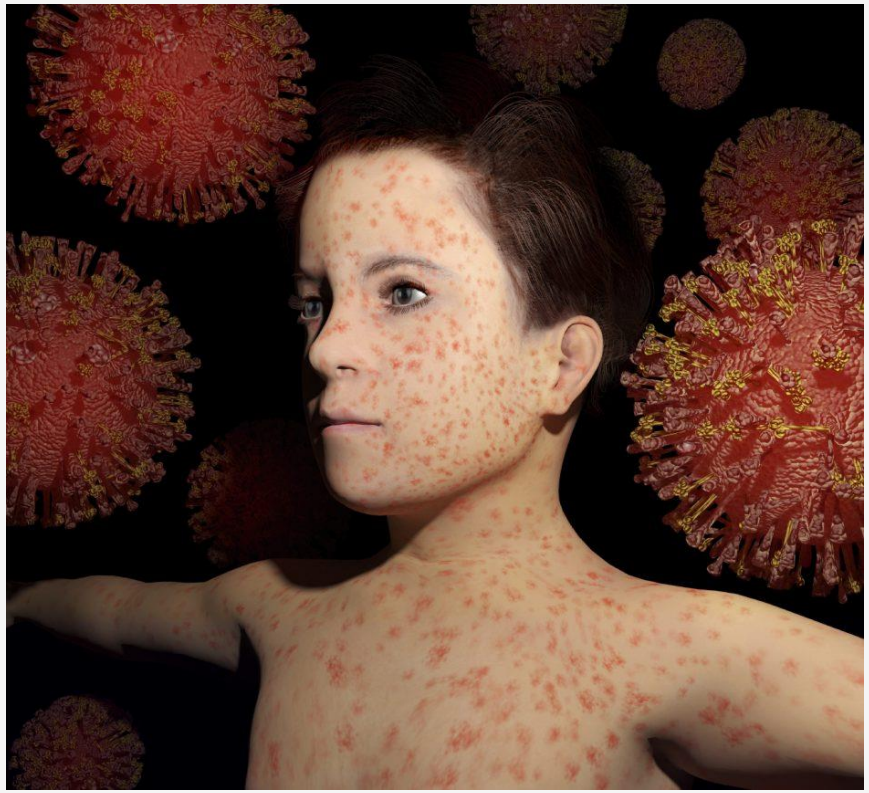

Tymai - tai ūmi, itin užkrečiama virusinė infekcija, plintanti oro lašeliniu. Tymai buvo ir iki šiol yra viena **dažniausių** mirčių priežasčių tarp visų vakcinomis kontroliuojamų ligų. Tymais vis dar labai daug sergama šalyse, kur skiepijimų apimtys nepakankamos.

Tymų sukėlėjas

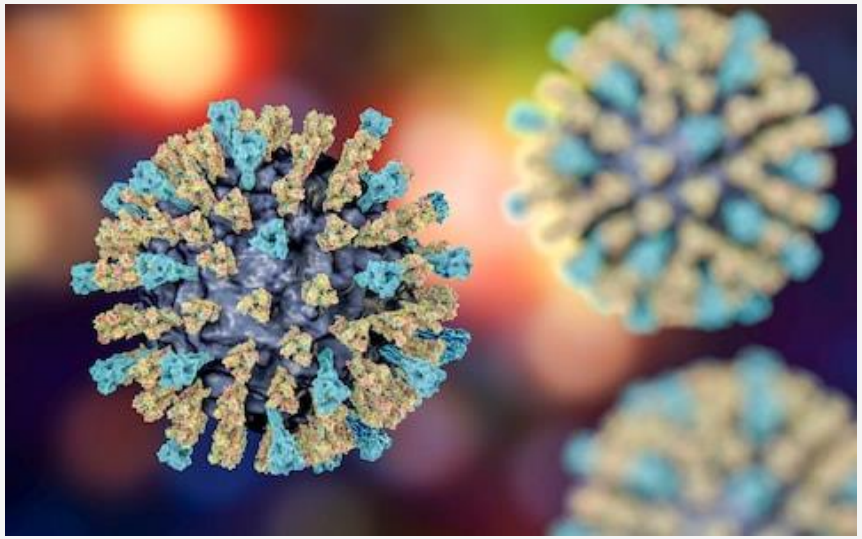

Infekcijos sukėlėjas – tymų **virusas** Morbillivirus (Polinosa morbillarum), priklausantis Paramyxoviridae šeimai, Morbillivirus genčiai. Jo genomą sudaro vienos grandinės linijinė RNR. Tymų virusai yra **ypač lakūs**, todėl nesiėmus specialių priemonių, jie plinta oro srautais pastato ribose: koridoriais, laiptinėmis, ventiliacijos kanalais, instaliacijų šachtomis ir pan. Tymų virusas **patogeniškas tik žmogui.**

Kaip užsikrečiama tymais?

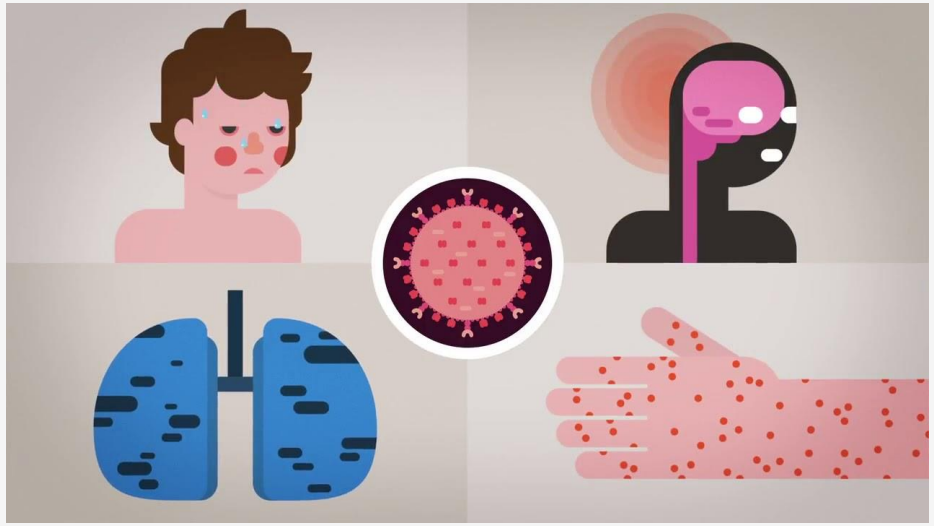

Tymų infekcijos šaltinis - sergantis žmogus. Iš infekuoto asmens tymų virusas išsiskiria per kvėpavimo takus. Pagrindinis perdavimo būdas – **oro lašelinis**. Tymams imlūs yra ir vaikai, ir suaugusieji. Iki 90-95% imlių, imuniteto neturinčių asmenų, kontaktavusių su sergančiuoju tymais, suserga.

Measles were back on the rise in 2017

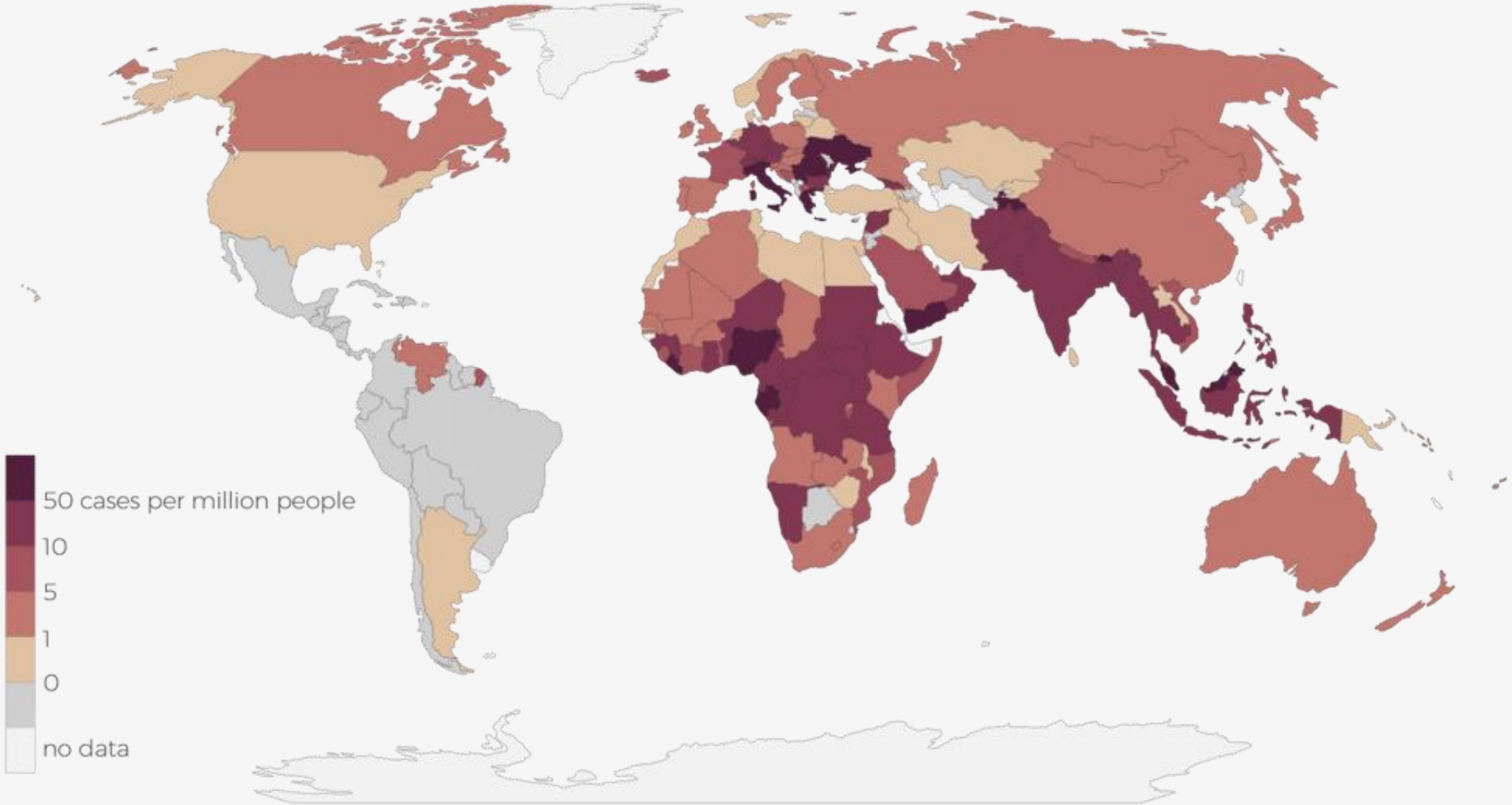

Patogenezė

Virusai, patekę į viršutinių kvėpavimo takų gleivinę, akių junginės epitelį, ten dauginasi ir sukelia katarinį uždegiminį procesą. Patekę į kraują, virusai nunešami į įvairius organus, odą ir sukelia židininį uždegimą. Antrąją ligos savaitę gaminasi specifiniai antikūnai, ligonis pradeda sveikti.

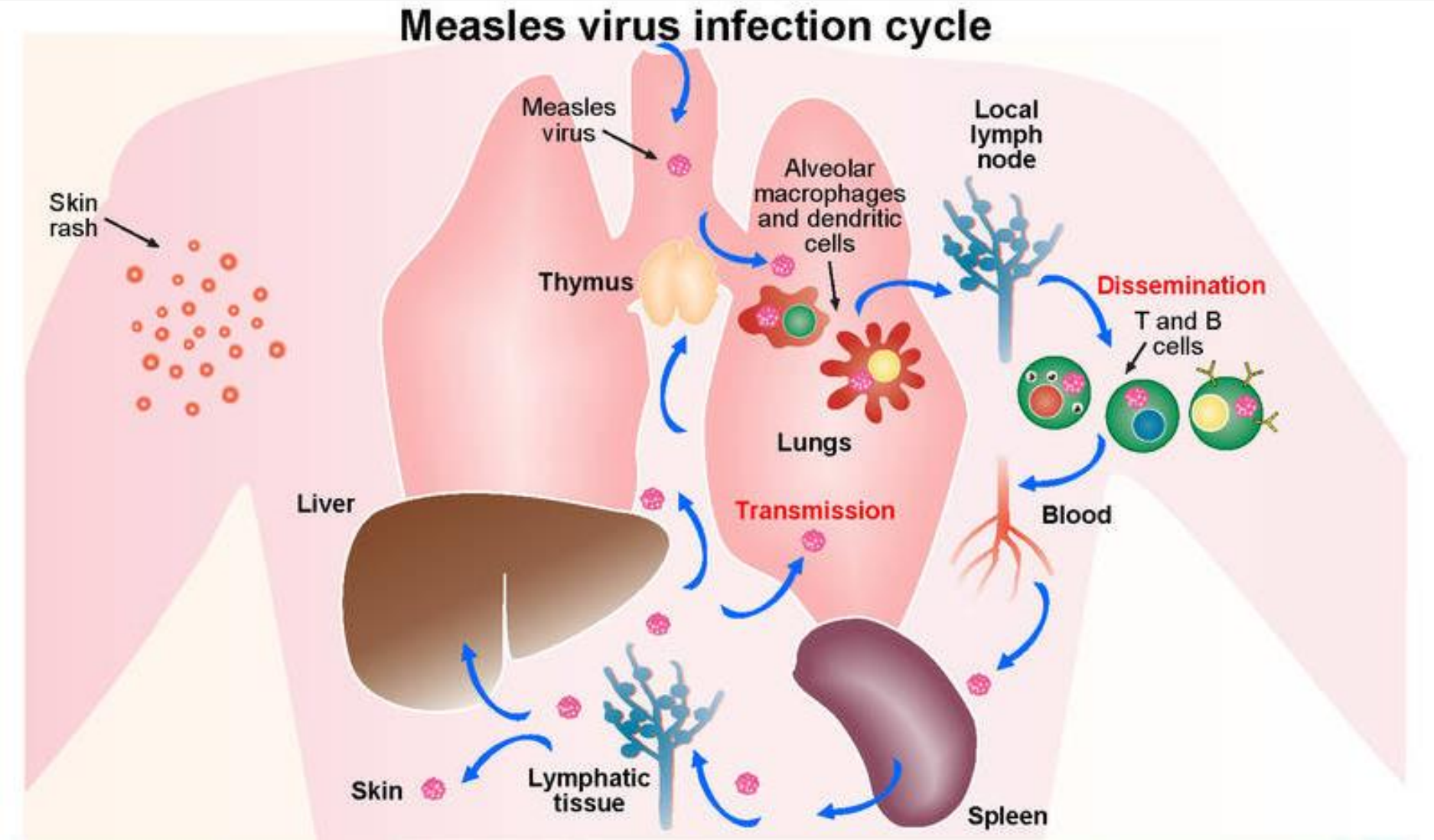
Measles virus infection cycle
Measles virus
Skin rash
Thymus
Alveolar macrophages and dendritic cells
Local lymph node
Dissemination
T and B cells
Lungs
Liver
Transmission
Blood
Skin
Lymphatic tissue
Spleen

Kokie yra tymų simptomai?

- Tymų inkubacinis periodas trunka **nuo 7-9 iki 17**, kartais – iki 21 dienos.
- Liga prasideda **karščiavimu, kosuliu, sloga, konjunktyvitu** (akių junginių uždegimu)**.**
- **Po 1–2 dienų** nuo ligos pradžios **išberia.**
- **Bėrimui nykstant**, jo vietoje dar kurį laiką **išlieka rusva pigmentacija.**

Kaip gydomi tymai?

Specifinių tymų gydymo priemonių nėra, taikomas simptominis gydymas.

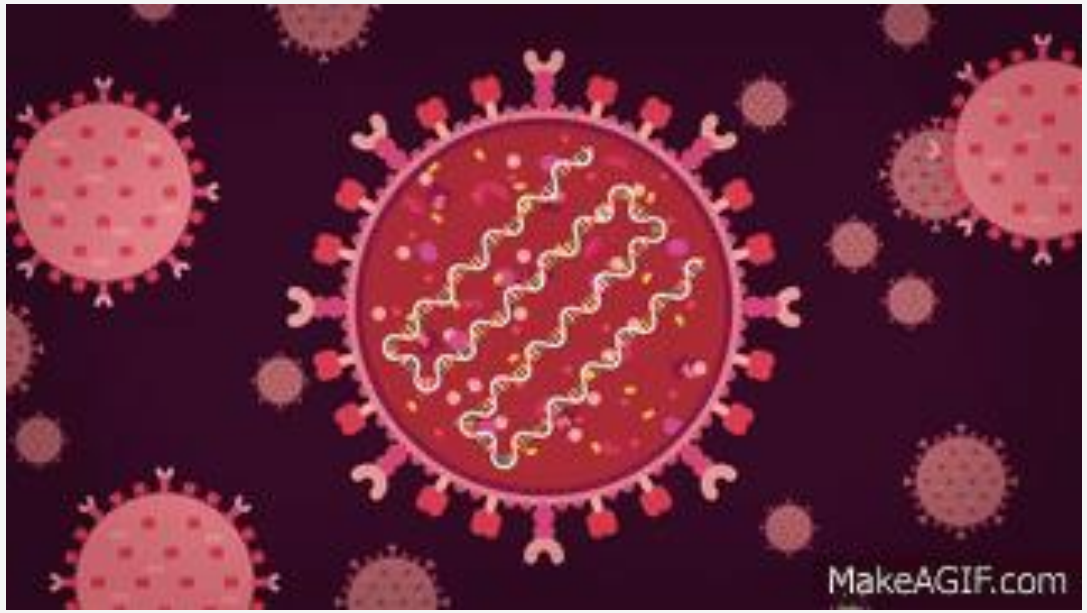

Kaip apsisaugoti nuo tymų?

Tymų vakcina pasaulyje **skiepijama** jau daugiau nei 40 metų. Tai gyvų susilpnintų virusų vakcina, skiepijama antraisiais gyvenimo metais. Kad susidarytų **ilgalaikis imunitetas** ir imuninės atminties mechanizmai, tymų vakciną būtina įskiepyti **bent du kartus.**

Lietuvoje vaikai pagal nacionalinį skiepų kalendorių yra skiepijami 15 mėn. ir 6-7 m. amžiaus. Skiepijama kombinuota tymų-epideminio parotito-raudonukės (MMR) vakcina.

Išvados

!!!

Tymai – virusinė liga, kuria labai lengva užsikrėsti, oro lašeliniu būdu. Tačiau jeigu skiepysimės ir bandysime išvengti kontakto su tymais sergančiu žmogumi, liksime sveiki.

Papildomos informacijos galite rasti:

- https://www.youtube.com/watch?v=4mX4dZLquhc (anglų kalba)
- https://www.youtube.com/watch?v=xbm37sD9-zA (anglų kalba)
- https://www.youtube.com/watch?v=yoopgc1WoS4 (anglų kalba)

Šaltiniai

- http://www.ulac.lt/ligos/T/tymai
- http://www.ulac.lt/uploads/downloads/ligos/Metodin%C4%97s%20tym%C5%B3%20rekomendacijos.pdf
- https://www.ligos.lt/lt/ligos/tymai/72687/